

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

30 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Mîța Oleg în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 17 mai 2016 în cauza penală privindu-l pe

Tiutin Roman Vladimir, născut la 01 februarie 1980, originar și domiciliat în or. Vulcănești, str. Rumeanțev, nr 8 ap 19.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 20.04.2011-07.08.2013
2. instanța de apel: 23.09.2013-17.05.2016
3. instanța de recurs: 19.10.2016-30.11.2016

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Vulcănești din 07 august 2013, Tiutin Roman Vladimir, a fost achitat de învinuirea săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal.

2. Potrivit sentinței, Tiutin R. a fost învinuit de către organul de urmărire penală, că pe 26 septembrie 2010, în jurul orei 13:00, aflându-se în centrul or. Vulcănești, în comun și prin înțelegere prealabilă cu persoane neidentificate de către organul de mărire penală, fără motiv, acționând din intenții meschine, s-au apropiat de Cilinghir D., pe care contrar voinței sale l-au impus să meargă pe teritoriul autogării or. Vulcănești, unde încălcând grosolan ordinea publică, acționând cu deosebită obraznicie, i-au aplicat ultimului numeroase lovituri cu pumnii și picioarele pe diferite părți le corpului, ce potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 174 din 28 septembrie 2010, se califică drept vătămări neînsemnate.

La rândul său, Cilinghir A., încercând de a curma acte huliganice ale lui Tiutin R. și ale altor persoane neidentificate, a primit o lovitură cu pumnul în față de la Tiutin R., după ce a fost maltratat de către alte persoane, ce potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 2976/D din 09 decembrie 2010, se califică drept vătămări neînsemnate.

Tot el, împreună cu persoane neidentificate, continuându-și acțiunile criminale, amenințându-l cu violență, l-a obligat pe Cilinghir A. să-i transporte cu automobilul

de marca "Opel Vectra", n/î GE AN 156, la Molla V. acasă și să-l cheme pe ultimul afară, ce a și făcut. Atunci, Tiutin R. l-a forțat pe Molla V. să se așeze pe scaunul din spate al automobilului de marca "Opel Vectra", n/î GE AN 156, la volanul căruia se afla Cilinghir A., și urcându-se în automobil, i-a ordonat să se ducă spre locul de aruncare a gunoaielor în apropierea traseului Vulcănești-Reni, iar apoi, încalcând grosolan ordinea publică, i-a aplicat lui Molla V. o lovitură cu pumnul în față.

Astfel, ajungând la locul de aruncare a gunoaielor în apropierea traseului Vulcănești-Reni, Tiutin R., împreună cu persoanele neidentificate de anchetă, au săvârșit acțiuni, ce după conținutul lor se deosebesc prin obrăznicie deosebită, exprimându-se prin aplicarea numeroaselor lovituri cu pumnii și picioarele pe diferite părți ale corpului lui Molla V., ce potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 173 din 28 septembrie 2010, se califică drept vătămări neînsemnate.

Potrivit învinuirii, acțiunile lui Tiutin R., au fost încadrate în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal și anume – *huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțită de aplicarea violenței asupra persoanei precum și acțiuni care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, acțiuni care au fost săvârșite de mai multe persoane.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către:

3.1 Procurorul Selemet A., prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Tiutin R. să fie recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, stabilindu-i pedeapsă 700 unități convenționale.

Totodată în ședința instanței de apel, procurorul Gherghieva D. a solicitat admiterea apelului declarat de către procurorul Selemet A., menționând suplimentar și faptul, că infracțiunea imputată inculpatului a fost săvârșită la data de 26 septembrie 2010, iar pe data de 26 septembrie 2015 au expirat 5 ani, astfel în legătură cu acest fapt a solicitat ca inculpatul să fie liberat de răspundere în baza art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal, din cauza expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

3.2 Părțile vătămate Cilinghir D. și Molla V., prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie condamnat în conformitate cu prevederile art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 17 mai 2016, a fost respins ca nefondat apelul declarat de către partea vătămată Molla V., și admise apelurile declarate de către procuror și partea vătămată, Cilinghir D., fiind casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre prin care Tiutin R. a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, iar conform prevederilor art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție pentru tragere la răspundere penală a fost liberat de răspundere penală.

5. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a reținut, că prima instanță eronat a ajuns la concluzia privind achitarea inculpatului pe motiv că lipsesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Instanța de apel a constatat, că vinovăția inculpatului a fost dovedită prin declarațiile părților vătămate, a martorilor Dalitanas I., Vîhodeț A., Petrioglo V., Molla D., Cilinghir F., Molla F. și prin materialele cauzei și anume: ordonanța de punere sub învinuire din 28 septembrie 2010 (f.d. 1 v. 1); plângerea depusă de către partea vătămată Molla D. (f.d. 15 v. 1); procesul verbal de cercetare la fața locului din 27 septembrie 2010 (f.d. 17-22 v. 1); explicațiile scrise de către Cilinghir A. (f.d. 34-35 v. 1); îndreptarea eliberată lui Molla V. (f.d. 37 v. 1); procesul verbal de cercetare la fața locului și fototabel din 29 septembrie 2010 (f.d. 59-61 v. 1); cererea depusă de către partea vătămată Cilinghir A. (f.d. 79 v. 1); procesul verbal de audiere a părții vătămate Cilinghir A. (f.d. 82-88 v. 1); plângerea depusă de către Cilinghir D. (f.d. 92 v. 1); raportul de constatare medico-legală nr. 173 din 28 septembrie 2010 și raportul de expertiză medico-legală nr. 174 din 28 septembrie 2010 (f.d. 131, 141 v. 1); actul de expertiză medico-legală nr. 5013/D din 29 septembrie 2010 (f.d. 152-153 v. 1); raportul de constatare medico-legală nr. 2906 din 31 decembrie 2010 (f.d. 154-155 v. 1); foia de însoțire și harta chemării ambulanței de către Molla V. din 26 septembrie 2010 (f.d. 160-161 v. 1); procesele verbale de examinare a obiectelor din 06 ianuarie 2011 (f.d. 162, 166 v. 1); extras din registru din 26 septembrie 2010 (167-168 v. 1); caracteristica eliberată lui Tiutin R. din 04 octombrie 2010 (f.d. 206 v. 1); procesul verbal de audiere a părții vătămate Cilinghir A. din 17 martie 2011 (f.d. 205 v. 1); ordonanța privind refuzul în pornirea urmării penale din 29 martie 2012 (f.d. 14 v. 3); ordonanța și procesul verbal de ridicare din 06 decembrie 2012 (f.d. 51-54 v. 3); demersul către Adunarea Populară Găgăuzia din 13 decembrie 2012 (f.d. 51-54 v. 3); ordonanța președintelui Adunării Populare Găgăuzia (f.d. 134 v. 3).

În opinia instanței de apel, obiectul infracțiunii de huliganism îl constituie relațiile sociale îndreptate spre menținerea ordinii publice, liniștii cetățenilor și a unei armonii de conviețuire în societate, care în cazul produs la 26 septembrie 2010, au fost încălcate intenționat de inculpat.

Prin urmare, instanța de apel a menționat, că inculpatul la gara auto din or. Vulcănești, în loc public, cu un comportament cinic și obraznic deosebită, a manifestat o vădită lipsă de respect față de societate, încălcând regulile de conviețuire, fapt confirmat prin declarațiile părților vătămate și a martorilor.

În același context, instanța de apel a atras atenția și la faptul, că concluziile primei instanțe nu sunt motivate și argumentate din punct de vedere al temeiniciei și legalității, ce duc la soluția de achitare a inculpatului în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, iar criticile cu privire la aprecierea probelor exprimă opinia subiectivă a apelanților, care sunt întemeiate în sensul de a da o nouă apreciere probelor puse la baza condamnării inculpatului.

De altfel, instanța de apel a specificat, că nerecunoașterea vinovăției de săvârșirea infracțiunii imputate, nu echivalează cu achitarea inculpatului, deoarece probele prezentate în sprijinul învinuirii, administrate și apreciate de către instanța de apel - relevante în cuprinsul deciziei, dovedesc cu certitudine vinovăția acestuia în săvârșirea infracțiunii incriminate.

Astfel, instanța de apel a considerat, că prima instanță pripit a ajuns la concluzia privind achitarea inculpatului în baza art. 287 alin. 2 lit. b) Cod penal, întrucât instanța de apel în cadrul examinării cauzei a verificat aceleași probe dându-le o nouă apreciere, a constatat vinovăția inculpatului în cele imputate lui. Totodată la pronunțarea unei decizii de condamnare, instanța de apel a concluzionat, că inculpatul urmează a fi liberat de răspundere penală în conformitate cu prevederile art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal și art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Mîța Oleg în numele inculpatului, prin care solicită casarea acesteia, cu menținerea sentinței.

În motivarea recursului a invocat:

- declarațiile martorilor și pretinselor părți vătămate sunt controversate și neconsecutive;

- instanța de apel nu a luat în considerație faptul, că în acțiunile inculpatului lipsesc elementele infracțiunii imputate și anume latura obiectivă și subiectivă – intenția, ce nu au fost demonstrate prin probe pertinente, veridice și concludente;

- în conformitate cu art. 90 alin. (3) Cod de procedură penală nu pot fi audiați în calitate de martori – judecătorul, procurorul, reprezentantul organului de urmărire penală, grefierul – cu privire la circumstanțele care le-au devenit cunoscute în legătură cu exercitarea de către ei a atribuțiilor procesuale, drept urmare declarațiile colaboratorilor de poliției urmau a fi excluse din rechizitoriu.

În drept, autorul și-a întemeiat recursul său în baza art. 427 alin. (1) pct. 1), 6), 8) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat, solicitând respingerea acestuia ca inadmisibil, deoarece criticile formulate de recurent nu conțin indicii erorilor de drept și respectiv nu sunt motivate sub aspectul casării hotărârii recurate. Astfel, recursul nominalizat nu conține argumentele ilegalității deciziei instanței de apel, precum și în ce constă problema de drept de importanță generală abordată în cauza dată, prevăzute de art. 430 Cod de procedură penală.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

Reieșind din prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului ordinar este de 30 zile de la data pronunțării deciziei.

Din actele dosarului, rezultă că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Cahul, a fost pronunțat la data de 17 mai 2016 în prezența procurorului, inculpatului și avocatului acestuia, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de

judecată (f.d.218-219, v. 4) și recipisa (f.d.221 v. 4), din care rezultă că aceștia au fost înștiințați despre ziua pronunțării deciziei motivate pentru data de 14 iunie 2016.

Prin urmare, la data de 14 iunie 2016 la pronunțarea decizie motivate nu s-au prezentat atât procurorul cât și inculpatul sau avocatul acestuia, data pronunțării fiind amânată pentru 23 iunie 2016, cu ulterioară înștiințare a părților.

Din procesul-verbal (f.d. 233 v. 4) al ședinței de judecată în instanța de apel rezultă că, decizia instanței de apel a fost pronunțată la 23 iunie 2016, însă procurorul, inculpatul și avocatul acestuia, nu au fost prezenți, fiind înștiințați despre ziua pronunțării deciziei.

Instanța de recurs reține, că procurorului, inculpatului și apărătorului acestuia, părților vătămate, în conformitate cu art. 338 alin. (4) Cod de procedură penală, li s-au expediat copia deciziei motivate, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f.d. 248 v. 4).

Prin urmare, Colegiul atestă că avocatul Mîța O. a declarat recurs ordinar împotriva hotărârii instanței de apel la data de 29 iulie 2016, fapt confirmat prin mențiunea despre dată de pe amprenta ștampilei de intrare a Secției grefă a Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție (f.d. 4 v. 5).

În prezenta speță, Colegiul penal constată că, termenul de 30 de zile se calculează începând cu data de 24 iunie 2016 și se epuizează la data de 25 iulie 2016 - ultima zi de depunere a recursului, pe când apărătorul inculpatului a depus recurs ordinar, la data de 29 iulie 2016, după expirarea termenului de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar.

Totodată, instanța de recurs menționează, că expedierea copiei deciziei instanței de apel prin scrisoare de însoțire (f.d. 248 v. 4) în adresa inculpatului și a avocatului acestuia, poartă un caracter informativ, însă termenul de atac începe a curge a doua zi de la data pronunțării integrale a deciziei, adică – 24 iunie 2016 și nu de la momentul recepționării acesteia. De asemenea, Colegiul remarcă, că aceștia au fost înștiințați, despre data pronunțării deciziei integrale, însă nu s-a prezentat, astfel, asumându-și responsabilitate pentru realizarea dreptului de atac asupra deciziei nominalizate, acesta urma să dea dovadă de diligență la realizarea dreptului său de a ataca hotărârea instanței de judecată, cu care probabil putea să nu fie de acord.

Prevederile alin. (2) și (3) art. 230 Cod de procedură penală stipulează că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. La calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Având ca reper cele menționate, Colegiul penal, conchide că termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar de către avocatul Mîța O., a fost depășit,

impunându-se în consecință inadmisibilitatea recursului, ca fiind declarat peste termen.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Mîța Oleg în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 17 mai 2016, în cauza penală privindu-l pe **Tiutin Roman Vladimir**, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 21 decembrie 2016.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecător

Covalenco Elena

Judecător

Diaconu Iurie